

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Nowe ramy prawne systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Emilia Kołaczek

Specjalista

Departament Gospodarki Odpadami

Ministerstwo Środowiska

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl

Projekt ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw

Przyjęcie przez Radę Ministrów:

- 19 października 2010 r. – założenia do zmiany ustawy;
- 16 listopada 2010 r. – projekt zmiany ustawy;
- Skierowanie projektu ustawy do łaski marszałkowskiej – 25 listopada 2010 r.;

Prace w Sejmie:

- Pierwsze czytanie na posiedzeniu Sejmu – 15 grudnia 2010 r.;
- Drugie czytanie na posiedzeniu Sejmu – 28 kwietnia 2011 r.;
- Trzecie czytanie na posiedzeniu Sejmu – 13 maja 2011 r.

Prace w Senacie:

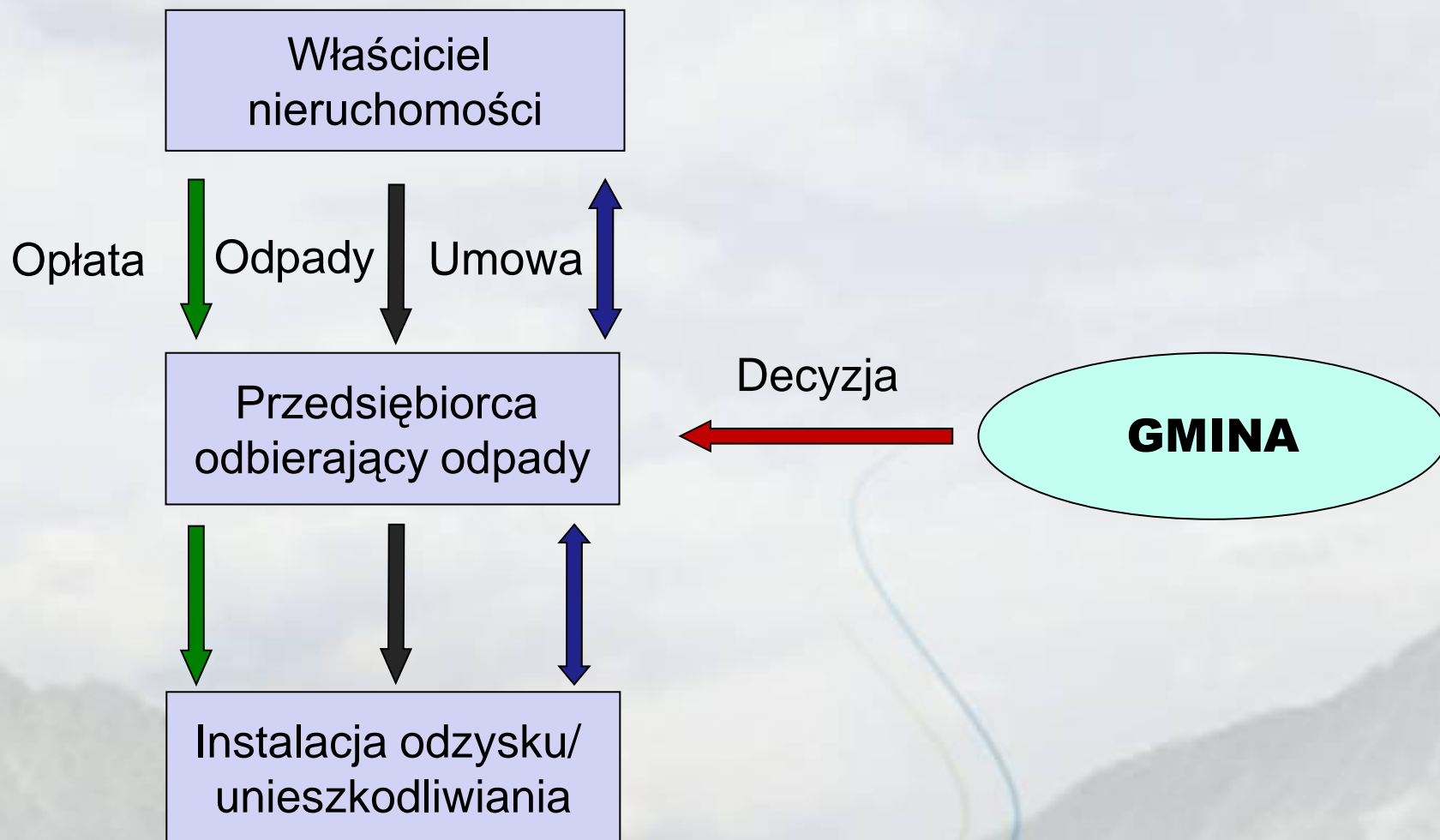
- Przyjęcie ustawy przez Senat – 9 czerwca 2011 r.
- Rozpatrzenie poprawek Senatu przez Sejm i **ostateczne uchwalenie ustawy – 1 lipca 2011 r.**

Cele wprowadzenia zmian

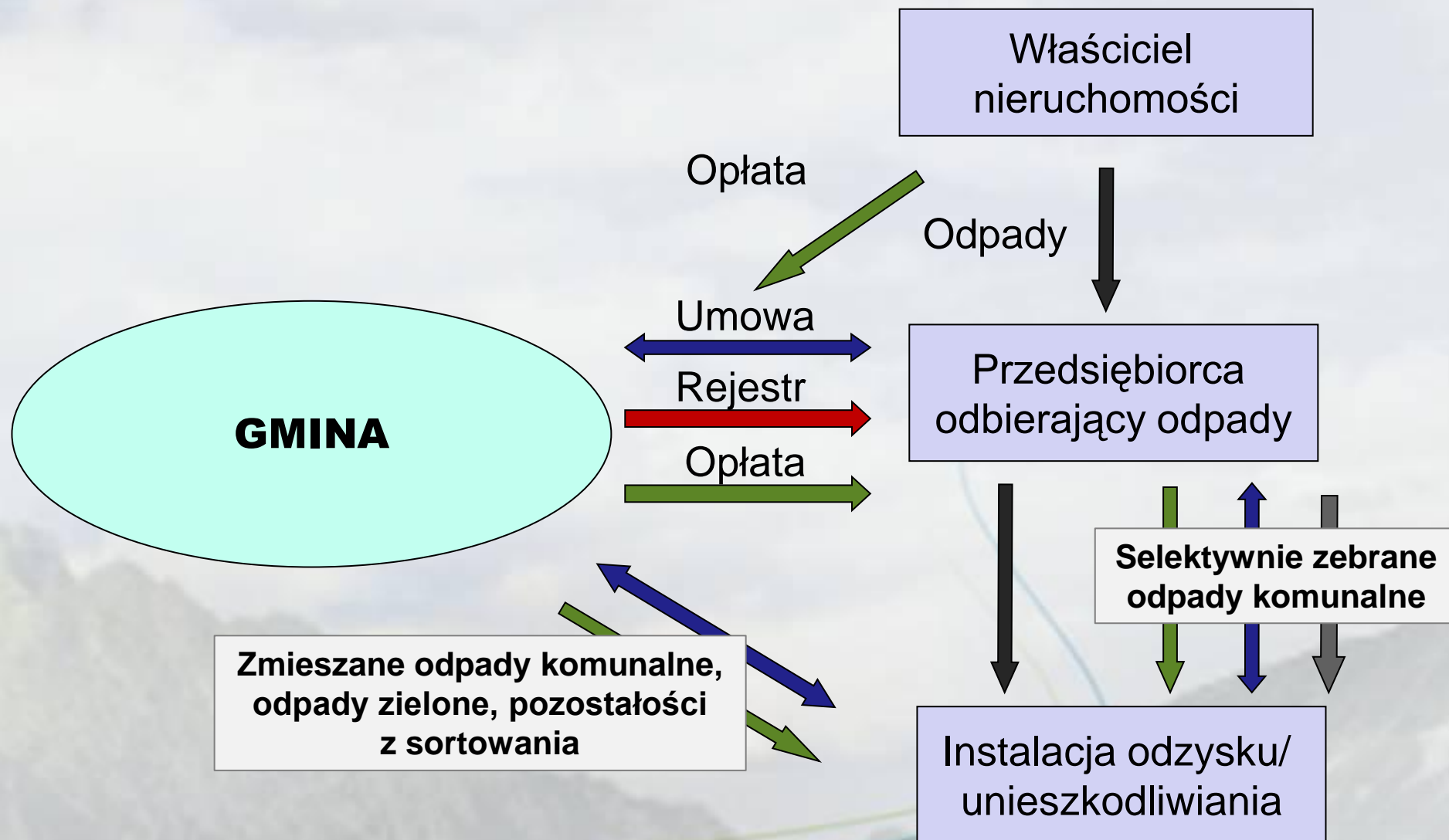

- uszczelnienie obecnie funkcjonującego systemu gospodarki odpadami komunalnymi;
- monitorowanie sposobu postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, przedsiębiorców oraz gminy;
- upowszechnienie prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”;
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych;
- zapewnienie powstania odpowiednich instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Obecny system gospodarowania odpadami komunalnymi

Projektowany system gospodarowania odpadami komunalnymi

Obowiązki gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

- Tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy;
- Zapewnienie budowy, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych;
- Nadzorowanie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- Ustanowienie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmujących, co najmniej: papier, metal, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz odpady ulegające biodegradacji;

Obowiązki gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

- Tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów (PSZO);
- Zapewnienie osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, odzysku innymi metodami oraz ograniczenie masy odpadów komunalnych przekazywanych do składowania;
- Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi;
- Udostępnianie na stronie internetowej urzędu wszelkich informacji dotyczących systemu gospodarki odpadami na terenie gminy;
- Dokonywanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy.

Obowiązki gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

W razie wykonywania przez związek międzygminny zadań związanych z gospodarką odpadami komunalnymi określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy, w tym uchwalanie aktów prawa miejscowego, wykonują właściwe organy tego związku.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- Właściciel nieruchomości będzie wnosił na rzecz gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- W zamian za opłatę gmina przejmie obowiązki właściciela nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi;
- Gmina w drodze uchwały zdecyduje czy przejmuje obowiązki właściciela nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (sklepy, szkoły, punkty usługowe, domki letniskowe)

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- Stawkę opłaty ustali rada gminy w drodze uchwały;
- Stawka opłaty w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy będzie zależna od:
  - liczby mieszkańców,
  - powierzchni nieruchomości,
  - zużycia wody
- Rada gminy będzie mogła ustalić jedną stawkę opłaty dla gospodarstwa domowego
- Stawka opłaty przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne będzie zależna od ilości zebranych odpadów, wyrażonej w pojemnikach o określonej pojemności;

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- Rada gminy ustalając stawkę opłaty weźmie pod uwagę:
  1. liczbę mieszkańców zamieszkujących daną gminę,
  2. ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów,
  3. koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
  4. przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady komunalne nieregularnie
- Rada gminy uchwali w drodze uchwały termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Stawka opłaty za odpady selektywnie zebrane będzie musiała być niższa.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- Sposób obliczania opłaty w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy:

$$\text{OPŁATA} = \frac{\text{Liczba osób,}}{\text{Ilość m}^2, \text{ Ilość zużytej wody}} \times \text{Stawka opłaty}$$

- Sposób naliczania opłaty, w przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne:

$$\text{OPŁATA} = \text{Liczba pojemników} \times \text{Stawka opłaty}$$

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- Z pobranych opłat gmina pokryje koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmą koszty:
  1. odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
  2. tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych
  3. obsługi administracyjnej tego systemu;
- Szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zamian za uiszczoną opłatę rada gminy określi w drodze uchwały;
- Może również określić rodzaje dodatkowych usług oraz wysokość cen za nie.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- Podstawą naliczenia opłaty będzie deklaracja, którą złoży właściciel nieruchomości. Wzór i termin złożenia pierwszej deklaracji zostanie określony w drodze uchwały rady gminy;
- W przypadku zmiany danych będących podstawą obliczenia opłaty właściciel nieruchomości będzie zobowiązany złożyć nową deklarację w terminie 14 dni od dnia nastąpienia zmiany;
- W razie niezłożenia deklaracji wójt, burmistrz lub prezydent miasta określi w drodze decyzji wysokość opłaty, biorąc pod uwagę uzasadnione szacunki, w tym średnią ilość odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach o podobnym charakterze.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Przetarg na odbieranie odpadów komunalnych

- Podmiot odbierający odpady komunalne zostanie wyłoniony w drodze przetargu na zasadach określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych;
- Spółki z udziałem gminy będą mogły odbierać odpady komunalne, jeżeli zostaną wyłonione w drodze przetargu;
- Gmina będzie mogła ogłosić przetarg na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych;
- Gmina powyżej 10 000 mieszkańców będzie mogła podzielić teren gminy na sektory i ogłosić osobny przetarg dla każdego z sektorów;

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Rejestr działalności regulowanej

- Przedsiębiorca startujący w przetargu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości będzie zobowiązany uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej, na terenie gminy, w której zamierza odbierać odpady komunalne;
- Warunki, jakie powinien spełniać podmiot ubiegający się o wpis do rejestru zostaną określone w drodze rozporządzenia;
- Wpis do rejestru zastąpi decyzje na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

- Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone, a także pozostałości z sortowania będą przekazywane do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, wskazanych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami;
- Budowa, utrzymanie i eksploatacja regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych należy do obowiązków gminy;

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

- Gmina będzie zobowiązana do wybrania podmiotu, który będzie budował, utrzymywał lub eksploatował regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych:
  - w drodze przetargu,
  - na zasadach określonych w ustawie o partnerstwie publiczno-prywatnym,
  - na zasadach określonych w ustawie o koncesji na roboty budowlane lub usługi;
- Jeżeli przetarg zakończy się wynikiem negatywnym, albo gdy nie zostanie dokonany wybór partnera prywatnego ani koncesjonariusza, gmina będzie mogła samodzielnie budować, utrzymywać lub eksploatować regionalną instalację.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych

- W uchwale w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami uwzględnione zostaną funkcjonujące instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które w dniu wejścia w życie ustawy spełniają wymagania dotyczące regionalnej instalacji;
- Jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy wydano dla instalacji (która spełnia wymagania określone w definicji) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach lub decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, to po zakończeniu budowy takiej instalacji uwzględnia się ją w uchwale w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Poziomy odzysku recyklingu, ograniczenia składowania

- Do dnia 31 grudnia 2020 r. gminy będą obowiązane osiągnąć:
  1. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
  2. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo;
- Dochodzenie do tych poziomów będzie stopniowe, w drodze rozporządzenia zostaną określone poziomy na kolejne lata, a także sposób obliczania tych poziomów.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Poziomy odzysku recyklingu, ograniczenia składowania

- Gminy są zobowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska:
  1. do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
  2. do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- Poziomy na kolejne lata i sposób ich obliczania zostaną określone w rozporządzeniu.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami Sprawozdawczość i kontrola

- Wzmocnienie funkcji kontrolnych gmin i zaostrzenie administracyjnych kar pieniężnych;
- Nałożenie obowiązków sprawozdawczych na:
  - przedsiębiorców odbierających odpady komunalne
    - obowiązek kwartalny
  - gminy – obowiązek roczny,
  - urzędy Marszałkowskie – obowiązek roczny;
- Obowiązek sprawozdawczy będzie obejmował w szczególności osiągnięcie poziomów odzysku, recyklingu i ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Administracyjne kary pieniężne dla gmin

- Za niezorganizowanie przetargu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
  - od 10 000 zł do 50 000 zł;
- Za nieterminowe przekazanie sprawozdania
  - 100 zł za każdy dzień opóźnienia;
- Za nieosiągnięcie poziomów odzysku, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji
  - iloczyn stawki opłaty marszałkowskiej za zmieszane odpady komunalne i brakującej masy odpadów komunalnych [Mg].

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Administracyjne kary pieniężne dla gmin

- Kary pieniężne na gminy będzie nakładał wojewódzki inspektor ochrony środowiska;
- Wojewódzki inspektor ochrony środowiska będzie mógł na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta zawiesić zapłatę kary na okres konieczny do podjęcia działań naprawczych, nie dłuższy niż 5 lat;
- Po usunięciu przyczyn nałożenia kary pieniężnej będzie ona podlegać umorzeniu;
- Kary będą wnoszone na rachunek wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Założeniem jest, żeby wpływy z kar były przeznaczane na inwestycje związane z gospodarką odpadami.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Administracyjne kary pieniężne dla odbierających

- Za mieszanie selektywnie zebranych odpadów komunalnych
  - od 10 000 zł do 50 000 zł;
- Za nieprzekazywanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, pozostałości z sortowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów
  - od 500 zł do 2 000 zł za pierwszy ujawniony przypadek, za kolejne wykreślenie z rejestru na okres 3 lat;
- Za odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości bez wymaganego wpisu do rejestru
  - 5 000 zł za pierwszy miesiąc, 10 000 zł za każdy kolejny miesiąc

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Administracyjne kary pieniężne dla odbierających

- Za nieosiągnięcie poziomów odzysku, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji
  - iloczyn stawki opłaty marszałkowskiej za zmieszane odpady komunalne i brakującej masy odpadów komunalnych [Mg];
- Za przekazanie nierzetelnego sprawozdania
  - od 500 zł do 5 000 zł;
- Za nieterminowe przekazanie sprawozdania
  - 100 zł za każdy dzień opóźnienia.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Administracyjne kary pieniężne dla odbierających

- Kary pieniężne na podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości będzie nakładał w drodze decyzji wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce wpisania przedsiębiorcy do rejestru;
- Kary będą stanowiły dochód gminy;

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami

Administracyjne kary pieniężne dla prowadzącego instalację

- Za odbieranie odpadów od podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości spoza regionu gospodarki odpadami
  - 500 zł za każdy Mg odebranych odpadów;
- Za niezawarcie umowy z podmiotem odbierającym odpady od właścicieli nieruchomości, który prowadzi działalność w ramach regionu gospodarki odpadami komunalnymi
  - 10 000 zł;
- Za nieodbieranie odpadów komunalnych, w przypadku gdy instalacja jest wskazana w uchwale w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami jako instalacja zastępcza
  - 10 000 zł.

Elementy nowego systemu gospodarki odpadami Administracyjne kary pieniężne dla prowadzącego instalację

- Kary na prowadzącego instalację będzie nakładał w drodze decyzji wojewódzki inspektor ochrony środowiska;
- Kary będą wnoszone na rachunek wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Założeniem jest, żeby wpływy z kar były przeznaczane na inwestycje związane z gospodarką odpadami.

Plany gospodarki odpadami

- Plany gospodarki odpadami będą tworzone na szczeblu krajowym i wojewódzkim;
- Wraz z uchwaleniem wojewódzkiego planu gospodarki odpadami sejmik województwa podejmie uchwałę w sprawie jego wykonania, która będzie aktem prawa miejscowego i określi:
  - regiony gospodarki odpadami komunalnymi,
  - regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje zastępcze,
  - regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych niespełniające wymagań, których modernizacja nie jest możliwa lub jest nieopłacalna.

Zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

- Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.;
- Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zacznie funkcjonować najpóźniej 18 miesięcy po wejściu w życie ustawy (gmina ma możliwość wprowadzić go wcześniej);
- Przepisy przejściowe pomagają wprowadzać nowy system etapami.

Ustawa wchodzi w życie

- Gmina jest zobowiązana uzyskiwać poziomy odzysku i recyklingu zgodnie z rozporządzeniem (na razie bez sankcji karnych, sankcje karne wchodzi w życie 1 stycznia 2013)
- Wchodzi w życie obowiązki sprawozdawcze
- Gmina tworzy rejestr działalności regulowanej

1 stycznia 2012

Podmioty odbierające odpady komunalne składają pierwsze sprawozdanie kwartalne

31 kwietnia 2012

Sejmik województwa uchwała aktualizację wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

Nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy

Przepisy przejściowe

- Wchodzą w życie nowe regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy;
- Gminy podejmują uchwały;
- Przedsiębiorcy działający przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie zezwoleń uzyskują wpisy do rejestru

Gminy składają sprawozdania do Marszałka za rok 2012

- Wchodzą w życie uchwały Rad Gmin;
- **Gminy zaczynają pobierać opłaty i przejmują obowiązki właścicieli nieruchomości;**
- **Rusza cały system**

Rozpoczyna się kampania informacyjna o obowiązkach właścicieli nieruchomości, wynikających z podjętych uchwał

Nie później niż 12 miesięcy po wejściu w życie ustawy

31 marca 2013

Nie później niż 18 miesięcy po wejściu w życie ustawy

Regionalna Instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK)

Regionalna instalacja powinna spełniać następujące warunki:

1. zakład do zagospodarowania odpadów,
2. moc przerobowa wystarczająca do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców,
3. Spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki (BAT) lub technologii, o której mowa w art. 143 POŚ,
4. zapewniająca termiczne przekształcanie odpadów lub zapewniająca następujące procesy:

Regionalna Instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK)

- a) Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
- b) Przetwarzanie selektywnie zbieranych odpadów zielonych i bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
- c) Składowanie odpadów powstających w procesach mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych

Planowane wsparcie dla gmin

- Informacje na stronie internetowej Ministerstwa,

www.mos.gov.pl

zakładka
„Środowisko”

dział „Odpady”

- Podręcznik dla gmin,
- Internetowe forum dyskusyjne.

Akty wykonawcze

- W ustawie znajduje się 8 delegacji dla Ministra Środowiska do wydania aktów wykonawczych, w tym dwie delegacje są fakultatywne;
- Rozporządzenia będą określać: wymagania dla odbierających odpady komunalne, a także nieczystości ciekłe, wzory sprawozdań, poziomy odzysku, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, ograniczenia składowania oraz sposoby ich liczenia, wymagania dla MBP;
- Rozporządzenia powinny wejść w życie 1 stycznia 2012 r.
- Większość rozporządzeń jest na etapie prac wstępnych.

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań, w zakresie odbierania odpadów komunalnych

Rozporządzenie będzie regulować następujące kwestie:

Posiadane
wyposażenie

Stan
techniczny
wyposażenia

Stan
sanitarny
wyposażenia

Wymagania
dla pojazdów

Baza
magazynowo-
transportowa

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań, w zakresie odbierania odpadów komunalnych

Zakończyły się konsultacje społeczne i uzgodnienia międzyresortowe, trwa analiza zgłoszonych uwag.

Przekazania do konsultacji pozostałych rozporządzeń można się spodziewać najpóźniej do końca października

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

DZIEKUJĘ ZA UWAGĘ

Emilia Kołaczek
emilia.kolaczek@mos.gov.pl

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl